

Sygn. akt V CSK 352/13

POSTANOWIENIE

Dnia 27 marca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa M. Z.
przeciwko Z. O., Skarbowi Państwa - Staroście Powiatu [...] i Gminie T.
o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 27 marca 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Okręgowego w W.
z dnia 12 grudnia 2012 r., sygn. akt II Ca [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii
Generalnej Skarbu Państwa kwotę 1800 zł (jeden tysiąc osiemset
zł) tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powód M. Z. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 12 grudnia 2012 r. oddalającego jego apelację od wyroku Sądu Rejonowego w T. z dnia 14 marca 2012 r. Sąd Rejonowy oddalił powództwo jakie powód skierował przeciwko Z. O., Skarbowi Państwa - Staroście Powiatu [...] i Gminie T. o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym w dwóch sprawach połączonych do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia. Sądy obu instancji odmówiły powodowi legitymacji czynnej po ustaleniu, że nie jest on wpisany do księgi wieczystej nieruchomości, której dotyczy wnioski, ani nawet nie złożył wniosku o ujawnienie swoich praw, które wykazuje postanowieniem o stwierdzeniu nabycia z dobrodziejstwem inwentarza praw do spadku po współużytkowniku wieczystym nieruchomości i współwłaścicielu znajdujących się na niej budynków, budowli i urządzeń w ½ - W. S., zmarłym 23 stycznia 2006 r. W księdze wieczystej w dziale IV figuruje hipoteka zwykła w kwocie 200 000 000 zł na rzecz Skarbu Państwa oraz hipoteka przymusowa w kwocie 147 382,60 zł wraz z odsetkami na rzecz Gminy T.. W ocenie Sądu Rejonowego prawomocne postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku nie jest wystarczającą podstawą do wniesienia powództwa o usunięcie niezgodności pomiędzy treścią księgi wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym. Skoro powód nie jest wpisany do księgi wieczystej jako współużytkownik wieczysty nieruchomości i współwłaściciel znajdujących się na niej budowli, to nie istnieje po jego stronie prawo dotknięte wpisem obciążenia w postaci hipoteki i nie może żądać ustalenia nieistnienia obciążenia dotyczącego jego prawa, które nie jest wpisane do księgi wieczystej. Sąd Okręgowy wskazał, że z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (tekst jedn. Dz.U. z 2013 r., poz. 707 ze zm.) w zw. z art. 626² § 5 k.p.c. określa krąg legitymowanych do wytoczenia powództwa w sprawie o uzgodnienie stanu prawnego jawnego z księgi wieczystej ze stanem rzeczywistym i odwołał się do uchwały Sądu Najwyższego z dnia 15 marca 2006 r., III CZP 106/05 (OSNC 2006/10/160). Wyjaśnił też, że powód do tego kręgu nie należy.

W skardze kasacyjnej powód zarzucił naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię art. 10 ust. 1 u.k.w.h.; art. 10 ust. 1 u.k.w.h. w zw. z art. 626² § 5 k.p.c. w zw. z art. 385 k.p.c. oraz art. 10 ust. 1 u.k.w.h. w zw. z art. 385 k.p.c. Jako naruszone przepisów postępowania wskazał art. 227 k.p.c., art. 626² § 5 k.p.c. i art. 10 ust. 1 u.k.w.h. w zw. z art. 385 k.p.c. oraz błędną wykładnię art. 10 ust. 1 u.k.w.h. w zw. art. 626² § 5 k.p.c., w zw. z art. 321 § 1 k.p.c. i art. 385 k.p.c., jak również naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 k.p.c. i art. 385 k.p.c.

Wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi II instancji do ponownego rozpoznania lub uchylenie obu zapadłych w sprawie wyroków i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji oraz o zasądzenie od pozwanych na jego rzecz powoda kosztów postępowania kasacyjnego.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powoda pozwany wniósł o odmowę przyjęcia tej skargi do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie i zasądzenie od powoda na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek odwoławczy o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie ujawniły się przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności przemawiające za przyjęciem skargi do rozpoznania. Skarżący uzasadnił potrzebę przyjęcia jego skargi do rozpoznania przesłankami przewidzianymi w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c., wskazuje bowiem na potrzebę ponownego przeanalizowania zasadności stanowiska zajętego przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 15 marca

2006 r., III CZP 106/05, które - jego zdaniem - kwestionuje Sąd Okręgowy. Podnosi też, że problem ten nadal wywołuje rozbieżne oceny, także w orzecznictwie. Z kolei powołując się na niemożność odczytania z wywodów uzasadnienia Sądu Okręgowego, czy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, co powinno uzasadniać uchylenie zaskarżonego wyroku nawiązuje - jak się wydaje - do przesłanki oczywistej zasadności skargi.

Zagadnienie prawne uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania musi mieć charakter istotny i być zagadnieniem nowym, dotychczas nie rozwiązany w orzecznictwie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 grudnia 2008 r., III CSK 285/08, BSN 2009, nr 4, s. 48). Wskazując je skarżący powinien sprecyzować problem, który wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego i którego wyjaśnienie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia konkretnej, jednostkowej sprawy, jak również dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Takiego zagadnienia powód nie sformułował w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Stanowisko wyrażone przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 15 marca 2006 r. (III CZP 106/05) stanowiło wsparcie argumentacji Sądu Okręgowego, co wprost wynika z uzasadnienia wyroku. Skarżący nie wskazał jakie sprzeczności dostrzega pomiędzy stanowiskiem zajętym przez Sąd Okręgowy a poglądami wyłożonymi w tej uchwale, ani poglądem zawartym w wyroku z dnia 24 sierpnia 2011 r. (IV CSK 602/10, Lex 1111024), który jest zbieżny ze stanowiskiem przyjętym w uchwale, dodatkowo zaś zawiera rozważania na temat wzajemnego stosunku powództwa z art. 10 ust. 1 u.k.w.h. i powództwa przewidzianego w art. 189 k.p.c. Z kolei wyrok z dnia 27 lutego 2002 r., III CKN 38/01, (OSNC 2003/2/27) nie jest miarodajnym punktem odniesienia, został wydany bowiem w okresie rozbieżności poglądów, zakończonej podjęciem w dniu 15 marca 2006 r. uchwały w składzie powiększonym (III CZP 106/05).

Z uwagi na to, że nie występują przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazane w skardze, a jednocześnie okoliczności sprawy nie wskazują, aby zachodziły inne podstawy przewidziane w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia tej skargi do rozpatrzenia.

Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego uzasadnia art. 398²¹ k.p.c. w zw. z art. 391 § 1, art. 98 § 1 i 3 oraz art. 99 k.p.c. Wysokość zasądzonych kosztów zastępstwa procesowego znajduje uzasadnienie w postanowieniach § 2 ust. 1 i 2, § 8 pkt 8 w zw. z § 6 pkt 6 i § 13 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn. Dz.U. z 2013 r., poz. 461).

[aw]

jw